

نقش پنهان چاقی در مرگ‌ومیر ناشی از بیماری‌های عفونی

چاقی سال‌هاست به عنوان عاملی خطرناک برای بیماری‌های مزمن شناخته می‌شود، اما حالا شواهد علمی جدید نشان می‌دهند که اضافه‌وزن می‌تواند نقش مهمی در شدت بیماری‌های عفونی نیز داشته باشد و پیامدهای جدی‌تری برای سلامت عمومی ایجاد کند.

چاقی سال‌هاست به عنوان عاملی خطرناک برای بیماری‌های مزمن شناخته می‌شود، اما حالا شواهد علمی جدید نشان می‌دهند که اضافه‌وزن می‌تواند نقش مهمی در شدت بیماری‌های عفونی نیز داشته باشد و پیامدهای جدی‌تری برای سلامت عمومی ایجاد کند.

به گزارش ایسنا، بیماری‌های عفونی همچنان یکی از دلایل اصلی بستری شدن و مرگ در سراسر جهان هستند. از آنفلوآنزا و ذات‌الریه گرفته تا عفونت‌های گوارشی و تنفسی، این بیماری‌ها هر ساله میلیون‌ها نفر را درگیر می‌کنند. در سال‌های اخیر، توجه پژوهشگران بیشتر به این موضوع جلب شده است که چرا برخی افراد پس از ابتلا به یک عفونت، دچار علائم شدیدتری می‌شوند یا نیاز به بستری پیدا می‌کنند، در حالی که دیگران همان بیماری را با علائم خفیف پشت سر می‌گذارند. عوامل مختلفی مانند سن، بیماری‌های زمینه‌ای و وضعیت سیستم ایمنی در این تفاوت‌ها نقش دارند.

یکی از مسائلی که کمتر مورد توجه قرار گرفته بود، نقش چاقی در شدت بیماری‌های عفونی است. چاقی به معنی تجمع بیش از حد چربی در بدن است و معمولاً با شاخصی به نام «نمایه توده بدنی» یا BMI سنجیده می‌شود. BMI از تقسیم وزن بر مجذور قد به دست می‌آید و عدد ۳۰ یا بالاتر به عنوان چاقی در نظر گرفته می‌شود. افزایش شیوع چاقی در بسیاری از کشورها، این نگرانی را ایجاد کرده که پیامدهای آن فقط به بیماری‌های قلبی، دیابت و فشار خون محدود نباشد و بر توان بدن در مقابله با عفونت‌ها نیز اثر بگذارد. بررسی این موضوع برای برنامه‌ریزی‌های بهداشتی و پیشگیری اهمیت زیادی دارد. گروهی از پژوهشگران از دانشگاه هلسینکی در فنلاند، دانشگاه کالج لندن در بریتانیا و کالج امپریال لندن، پژوهشی گسترده را در همین راستا انجام دادند. این تحقیق که به رهبری دکتر سولیا نیبرگ و پروفیسور میکا کیویماکی انجام شد، به بررسی ارتباط میان چاقی و خطر ابتلا به عفونت‌های شدید پرداخت. محور اصلی این پژوهش، بررسی این بود که آیا وزن بالا می‌تواند خطر بستری شدن یا مرگ ناشی از بیماری‌های عفونی را افزایش دهد یا نه.

در این مطالعه، داده‌های بیش از ۵۴۰ هزار بزرگسال بررسی شد. شاخص توده بدنی افراد در ابتدای ورود به مطالعات اندازه‌گیری شد و سپس وضعیت سلامت آن‌ها به طور متوسط به مدت ۱۳ تا ۱۴ سال پیگیری گردید. پژوهشگران با مقایسه افراد دارای وزن سالم با افرادی که دچار چاقی بودند، میزان بستری شدن یا مرگ ناشی از انواع بیماری‌های عفونی را ارزیابی کردند و همچنین از داده‌های جهانی برای برآورد اثر چاقی در سطح کشورها و جهان استفاده شد.

یافته‌ها نشان دادند افرادی که BMI آن‌ها ۳۰ یا بیشتر است، به طور متوسط ۷۰ درصد بیشتر از افراد با وزن سالم در معرض بستری شدن یا مرگ ناشی از بیماری‌های عفونی قرار دارند. این خطر با افزایش وزن بیشتر می‌شود، به طوری که افراد با چاقی شدید، چند برابر بیشتر از افراد با وزن طبیعی در معرض پیامدهای شدید عفونت‌ها بودند. برای نمونه، خطر سالانه عفونت شدید در افراد چاق به شکل محسوسی بالاتر گزارش شد.

نتایج همچنین نشان دادند که این افزایش خطر برای بسیاری از بیماری‌های شایع مانند آنفلوآنزا، کووید-۱۹، ذات‌الریه، عفونت‌های گوارشی، عفونت‌های ادراری و عفونت‌های دستگاه تنفسی تحتانی وجود دارد. با این حال، برای برخی بیماری‌ها مانند HIV و سل، چنین ارتباطی مشاهده نشد. این تفاوت‌ها نشان می‌دهند که سازوکارهای زیستی پیچیده‌ای در این میان نقش دارند.

بر اساس بررسی‌های تکمیلی با استفاده از داده‌های جهانی، حدود یک دهم مرگ‌های ناشی از بیماری‌های عفونی در جهان می‌تواند با چاقی مرتبط باشد. این سهم در کشورهای مختلف متفاوت است و در برخی کشورها با درآمد بالا، نسبت بالاتری مشاهده می‌شود. البته پژوهشگران تأکید می‌کنند که این برآوردها قطعی نیستند، اما تصویری کلی از بزرگی مسئله ارائه می‌دهند.

اهمیت این یافته‌ها در آن است که چاقی می‌تواند توان سیستم ایمنی را برای مقابله با میکروب‌ها کاهش دهد و بدن را در برابر عفونت‌ها آسیب‌پذیرتر کند. از نگاه پژوهشگران، پیشگیری از چاقی، حمایت از کاهش وزن، دسترسی به غذای سالم، فعالیت بدنی و به روز نگه داشتن واکسیناسیون، می‌تواند نقش مهمی در کاهش بار بیماری‌های عفونی داشته باشد.

این یافته‌های علمی در نشریه معتبر *لنست منتشر شده* است. این مجله پزشکی وابسته به یک موسسه علمی بین‌المللی و از معتبرترین منابع انتشار پژوهش‌های حوزه سلامت در جهان به شمار می‌رود.